

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA

1838

GILBARIȚIU ȘI SPINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI MUREȘENII
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BRĂȘOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți: lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 82

2 Noembrie 1941

Anul 104

Naționalismul cuminte

de I. Bozdog

Scriitorii și sociologii maghiari au făcut o amănunțită anchetă asupra stărilor sociale din țara lor și în special în ultimele 2 luni au debătut problema unificării claselor muncitorești în vederea marilor frământări ce așteaptă întreaga lor națiune. Ancheta făcută asupra acestor stări i-a dus la constatarea unanimă, că în momentele de față trebuiesc rezolvate trei probleme esențiale și urgente: drepturi politice, libertate și independență și reforma agrară, pentru ca masele muncitorilor agricoli și industriali să prezinte un bloc solid față de proprietatea mijlocie și mare.

Acum, revista *Erdélyi Helikon* răspunde unei alte întrebări puse de scriitorul *Tabéry Géza*, care este îngrijorat de stagnarea literaturii maghiare, în care, de un an încoace, nu se mai reoglindește specificul ardelenesc. Azi, mai mult ca ori când, scriitorii trebuie să fie preocupați de problema transilvanismului. Răspunsul extrem de interesant și revelator îl dă Kovács László redactorul revistei:

„Transilvania este adepta concepției naționalismului cuminte. Acest naționalism cere ca să nu trăim viața noastră națională în forme exterioare, în cuvinte mari, pe stradă, ci în fapte nobile pentru poporul și pământul nostru, în sărbătoriri interioare sufletești. Să ne desbrăcăm de patriotismul de stradă care e tot așa de puțin convingător, ca și când cineva accentuază pe stradă iubirea pentru mama sa”.

Niciun moment nu trebuie să uităm că Transilvania este țara în care nu numai pe-o parte a teritoriului ei, ci în fiecare sat, în fiecare stradă și chiar în fiecare casă se întrețese viața a trei popoare.

Noi suntem bucuroși că cel puțin acum, în ultimul sfert al secolului al doisprezecelea putem auzi un glas potolit și cuminte, care prin mărturisirea acestor principii înmormântează atâtea fapte despre care ar dori nici să nu se mai vorbească.

Concluzia scriitorului e: problema ardeleană este așa dar „ca să ne trăim viața noastră națională în așa fel, ca prin ea să nu supărăm „naționalismul” celorlalți”.

Pentru aceste principii s'a mai scris în presa minoritară dela noi înainte cu câțiva ani, când însuși scriitorul *Tabéry* era purtătorul de cuvânt al unei apropieri sincere și totale între popoarele conlocuitoare ale Transilvaniei. Situația pe atunci, în acea parte a Transilvaniei, era inversă și cei mai puțini, și atunci, ca și azi, ca număr formau ei minoritatea și pregăteau o cale pentru a îmbunătăți, respective a înlătura o situație care li se părea nedreaptă și jignitoare.

După schimbările din toamna trecută însă d-l *Tabéry* și tovarășii D-sale de principii au fost acoperiți cu insulte și clasați ca „pontonieri” reprezentanți ai unei idei imposibile de realizat, și gestul lor era socotit aproape de trădare a intereselor naționale.

AVRAM IANCU

LUPTĂTOR NAȚIONAL

Părerile lor își fac drum spre înfrățirea elementelor conlocuitoare.

Fiindcă vecinii noștri discută problema transilvanismului sub aspectul întregului teritoriu, noi mărturisim nestrămutata noastră convingere despre soarta provinciei și a neamurilor conlocuitoare în lumina faptelor celor 22 ani de civilizație și cinstită punere în practică a naționalismului adevărat, pe care-l practicăm și azi fără nicio deviere și desconsiderând orice piedeci ivite în cale.

O fi atitudinea de acum a scriitorilor din vecini mai sinceră, o fi ea o simplă căință sau doară măsura dictată de-o cuminte prevedere și pregătire pentru o nouă situație?

E greu să citim în inimi. E totuși liniștitor și pentru noi și pentru frații noștri de acolo, care au ocazia cel puțin așa să simtă adierea unor concepții și dorinți mai nobile.

De ce s'au opus Sașii unirii

Transilvaniei cu Ungaria?

de A. A. Mureșianu

Se împlinesc aproape douăzeci-cincizeci de ani de când fruntașul cronicar săcui *Cserey*, scriind în refugiul său dela Brașov istoria epocii sale, așternea pe hârtie următoarele memorabile cuvinte: *Nenorocirea Transilvaniei totdeauna din țara ungurească și dela Unguri s'a tras... astfel perdurăm și țara și libertatea*”.

Toată sofistica și inventivitatea unei anumite literaturi istorice tendințioase n'a putut să dărâme marele și vecinul adevăr istoric că Transilvania a aparținut întotdeauna, atât din punct de vedere economic, cât și politic unei sfere de influențe cu totul deosebite de aceea a Ungariei, având legături mai puternice cu țările dela Sud și Est de Carpați. Aceasta a fost și cauza pentru care Transilvania, care a fost supusă în întregime de către regii Ungariei abia în veacul al 13-lea, și-a păstrat în totdeauna independența ei administrativă, chiar și atunci când scaunul ei „voevodal” a fost ocupat de un membru al familiei regale. Și nu au fost rare nici conflictele războinice dintre voevozii ei și regii Ungariei.

Dela cronicarii bizantini știm că, pe timpul primului rege al Ungariei Ștefan — care purtase în copilărie numele slav „Voic” — Transilvania se găsea sub influență politică și bisericească bizantină. Profesorul și geograful blăjan I. V. Rusu exprima acest adevăr, în Foaia pentru Minte Inimă și Literatură (Nr. 16 din 1862), astfel: „Pe când Ungaria a așteptat tot binele și tot viitorul său numai dela simpatia și amicitia apusenilor, mai ales a Pontificelui roman și a împăratului Germaniei, pe atunci Transilvania noastră căuta cu simpatie și sperare mai mare către curtea bizantină, carea și de altminterea era mai aproape de dânsa, prin urmare mai influentă”.

— Continuare în pag. 4 —

FOILETONUL

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Scoală și educație

Caracterele de ieri

de I. Mateiu
prof. univ.

Problema educației tinereții este din nou la ordinea zilei.

Deși ea ar trebui să fie obiect de preocupare permanentă, cum se întâmplă în toate țările de mare cultură, la noi actualitatea ei este datorită unor cauze speciale.

Deoparte este zguduirea tragică din Ianuarie trecut, de alta dorința regimului salvator de țară de a încadra tineretul în concepția nouă de transformare radicală a Statului.

În trecutul apropiat s'au făcut experiențe educative prin cercetășie, stră-

jerie și frățile de cruce. Unele sănătoase, altele dezastruoase. Acum Statul pornește la alte încercări, menite a evita toate erorile și rătăcirile de ieri.

Prin directivele ce le-a adus la cunoștința publică, Ministerul Culturii Naționale stabilește adevărul așa de vechiu, că factorul determinant în educația tinereții școlare este profesorul însuși. Lui i se atribuie de azi înainte toate răspunderile, sub sancțiuni severe, pentru buna conduită a elevilor, nu numai în școală, ci și dincolo de zidurile ei.

Este cert, că fără concursul fami-

CONTRIBUȚIUNI la istoricul familiei Bran Pop de Lemeni de Candid C. Mușlea

„Cu Ioan Bran de Lemeny se mai duse dintre noi unul din cei zeloși bărbați ai vechei generațiuni, care au jucat un rol însemnat în mișcarea națională dela 1848. Așa începe „Telegraful Român”, organul mitropoliei ortodoxe din Transilvania, necrologul bărbatului cu o viață atât de bogată în fapte rodnice.

cheltueala sa, iară notariu își va avea cheltueala și diurnumul său din lada Sfintei Biserici, ca și altădată”. La Blaj el fu ales secretar în biroul acelei memorabile adunări între cei zece secretari „dintre care azi nu mai este nici unul în viață. Apoi a fost ales și în deputația trimisă, sub conducerea episcopului Șaguna, la împărțitul, cu petițiunea adunării „După adunarea de pe „Câmpul Libertății” îl vedem între membrii Comitetului Națiunii române din Sibiu”. „Era singurul dintre aceștia rămași în viață, când în anul trecut am serbat aniversarea a cincizecea dela 1848”) De acum cariera lui politică națională era făcută. Comitetul național îl numește prefect al gardei naționale a Brașovului, ajunge apoi tribun, inspector domeniial al Branului, cel dintâi funcționar public român în districtul Brașov, și cel dintâi căpitan suprem (prefect) al districtului Făgăraș, unde introduce limba română în administrație. Nu mai trece apoi mult timp, și ajunge consilier în guvernul

DIPLOMA FAMILIEI LEMENI Tănărul setos de învățătură va fi cerut ajutor dela rudele sale, care erau foarte numeroase, și unele bine instărite, și-și termină studiile, își luă diploma de avocat și în această calitate se stabilii în Brașov. Cancelaria neaducându-i cine știe ce venit, la 8 Iulie 1838 (Reprezentanța) vestitei biserici a Sf. Neculae îi oferi postul de notares” al ei cu o remunerație mai mică, pe lângă anumite condițiuni ce i le puneau membrii „reprezentanței” în frunte cu protopopul Ioan Popazu. După un an, el ceru să i se mărească salariul cel puțin la 120 fl. anual. Reprezentanța decisă: „Să rămâie contractul din anul trecut încă în putere pe doi ani, crescându-i-se plata la 100 renani fl. c. m., îndatorându-se de odată a redigălui și a pune Arhivulu în rânduială bună, pentru care osteneală s'au hotărît remunerație deosebi 40 ren. fl. m. c.”) În ședința din 9 21 Martie 1847 Bran aduce la cunoștința Reprezentanței că a pus în rânduială arhiva, dar cere o remunerație de 80 fl. căci i-a pricinuit mare oboseală și mult timp a „întors spre acest sfânt scopos”) În acest timp el semnează: Ioan Pop alias Bran. În anul 1848 — în ședința din 18 Aprilie, punct 13, — se decide ca „să aleagă Reprezentanța din sânul obștii pe cei mai pricepuți și mai deștepți ca să meargă la Blaj” căci „Reprezentanța își ține de cea mai sfântă datorie după putință a îngriji și a se sili ca să-și capete națiunea română drepturile sale”. Astfel se hotărăște ca „toți reprezentanții să poftescă la această adunare, împreună cu notariul și alți membri ai obștii” dar „toți vor merge pentru dragostea, ba și datorită, către Nația sa, cu

transilvan și la Curtea de apel, deputat în dieta transilvană și apoi delegat al dietei în parlamentul central din Viena. După marile schimbări ce au urmat nu după mult timp, s'a retras la Brașov ca pensionar, dar nici un moment n'a încetat de a urmări cu viu interes orice mișcare națională și culturală, contribuind bucuros ori de câte ori se făcea apel la sprijinul său, fiind în același timp și asesor și defensor matrimonial al Consistoriului metropolitan din Sibiu. El trece din această viață la 11/23 Ianuarie 1899 și rămășițele-i odihnesc în cavoul familiei de lângă biserica Sfintei Adomniri din Brașovul-Vechiu, alături de soția sa Maria (1821—1880), fiica marelui Român Oprea Circa. D-l A. Mureșianu, în studiul amintit, arată numai pe scurt că Lemeni își trage originea din „familia preoților din frunțașele comune Lemniu și Cozla din regiunea Chioarului, care familie aruncă, la începutul veacului al 18-lea, o mlađidă tocmai în Țara Bârsei, în vechea comună românească a Branului... familie cunoscută din documente încă din veacul al 16-lea”, remarcă apoi înrudierea acestei familii cu cele ale lui Alduleanu, a Meșianștilor și Baiuleștilor, și trece la viața tribunului precum și la unele din meritele acestui Român vrednic de amintire și a fiilor lui. Iată însă că, în căutarea unor documente necesare monografiei lui Bratu Baiul, protopop al treilea al Brașovului și bunic al tribunului”), adresându-ne d-lui Ioan Al. Bran-Lemeni, acesta ne-a pus la dispoziție câteva documente vechi ale familiei, în care am aflat date prețioase, nu atât privitoare la Bratu

1) Nr. 4 din 11 Ianuarie 1899. 2) Arhiva istorică a Municipiului Brașov, Nr. 2925/1830. 3) Consiliul Parohial. 4) Ședința din 8 August 1839 a „Reprezentanței” bisericii Sf. Nicolae, punct 71. 5) Ibid. punct 9.

6) Aurel A. Mureșianu, în revista Prometeu, anul II (1936), Nr. 9—12. 7) Telegraful Român, anul 1899, Nr. 8) Țara Bârsei, a VII (1935) N-rii 3—6, și a VIII (1936) N-rii 1—3.

Clar de lună

Noptile cu lună plină Mi-au sădit în suflet dorul, Numai ele sunt de vină C-am luat spre sfere sborul.

Pe aripa unei pajuri Am crezut să scap de humă Și-am plecat să caut mirajuri, Să descopăr lumi de spumă.

Dar iscatu-s'a furtuna; Nori cu chipul de balaur Au pornit să 'nghită luna, Stins-au candela-i de aur.

Și-am căzut din îndrăznețul Sbor, pe vechea 'mi tristă cale, Pajura plăti cu prețul Scump al aripilor sale.

Răzbunatu-s'a pământul, Ce de-apururi se răzbună Pe acei ce-și iau avântul Și visează 'n clar de lună.

Ecat Pitis

Baiul, cât mai mult la trecutul îndepărtat al familiei Lemeni.

Intre acestea se află și diploma nobiliară, în original, — în limba latină — dată de principele Gheorghe Rákoczy, la 24 Iunie 1631, cu pecetea deteriorată, în care se spune între altele: „Având în considerare credința și serviciile suse ale nobililor (urmează câteva nume de familii)... și Gheorghe Pop, toți din Lemniu, pe care le-au adus până acum cu credință principiilor Transilvaniei înaintașilor noștri și stăpânirii noastre, și pe care nu ne îndoiim că le vor aduce și în viitor, declarăm că le-a fost lăsată stăpânirea întreagă asupra caselor sau curțiilor lor nobilitare strămoșești și asupra părților stăpânite dinainte în Lemniu în județul Solnoculde-mijloc din districtul Chioarului, în stăpânirea pașnică a cărora atât ei înșiși, cât și părinții, moșii și strămoșii lor au stăruit de timp foarte îndelungat și stăruie încă și acum. De asemenea am dat, am dăruit și am trecut pe seama posesorilor amintiți, a moștenitorilor și urmașilor lor, fără deosebire de sex, un titlu de donație nouă, — în aceeași condițiuni în care ceilalți nobili, lăcătușii ai districtului Chioarului, își stăpânesc bunurile lor, — toate drepturile noastre domnești, dacă ar exista sau le-ar putea avea, asupra aceluiași case și curți nobilitare și asupra părților stăpânite, sau acele bunuri care ar privi renunțarea (?) noastră de bunăvoie, împreună cu toate folosințele și tot ce ține de ele, adică ogoare arabile, livezi, fânețe, câmpii, păduri, pășuni, etc., etc., cu orice nume ar fi numite și existând din bătrâni, însemnate cu hotare vechi și sigure....”

Din cele citate mai sus reiese clar că această diplomă e numai o reînnoire a altor privilegii și mai vechi, probabil din secolul al 16-lea, sau chiar al 15-lea”). — Va urma —

Ioan Cavalier de Pușcariu în opera sa: Date privilegiate la familiile nobile române (Sibiu, 1892), vorbind despre trecutul familiei Pop alias Pap și Papp de Lemény et Lozla, zice: „Familie foarte lătită și rămurită care în mai multe rânduri și-a înnoit diplomele, mai întâiu dela Gh. Báthori, a. 1610, dela Gh. Bethlen, a. 1616, dela Gh. Rákoczi, a. 1634 și 1640, dela Mih. Apafi, a. 1670, 1674 și 1676. Armatele arată pe scut de culoare aabastră un braț cu sabia infiptă într'un corp tăiat.... Din această familie se trage episcopul Ioan de Lemeni din Blaj (1832—1850), căpitanul suprem Ioan Pop de Lemeni et Cozla, etc p., 302.

FRATE ARDELENE, Imprumutul se numește al REINTREGIRII Ajută, cu banul tău, să ne facem țara cum a fost!

Medicul nostru

TETANOSUL

de Dr. Valeriu Stinghe

Tetanosul, (numit la țară fâlcărită), este o boală care prin caracterile biologice ale microbului care o propagă se întâlnește cu deosebire în mediul rural, în preajma animalelor erbivore, — și în timpul de războiu la răniri atunci, când nu se iau măsurile preventive necesare.

Tetanosul este o boală infecțioasă, molipsitoare, datorită unui microb în formă de măciucă, în formă de bastonaș cu gămălie la o extremitate, numit și bacilul lui Nicolaier, după numele savantului care l-a descoperit.

Acest microb se găsește în praful, în straturile superficiale ale pământului, în excrementele erbivorelor sănătoase (cai, vaci etc.). Acești microbi produc niște formațiuni numite spori, care la rândul lor se pot transforma în bacilii tetanosului. Animalele erbivore mâncând iarbă și fân, înghit odată cu acestea sporii tetanici, care se găesc în praful care acoperă această iarbă sau fân. Ajunși în intestinul animalelor, sporii proliferază, se transformă în bacilii tetanosului, care apoi produc iarăși spori și astfel ciclul se repetă la infinit. Odată cu excrementele ies și bacilii și sporii, găsindu-i apoi în natură în locurile amintite. Așa se explică rolul ce-l au caii în propagarea acestei boale.

Caracteristica sporilor este rezistența lor excepțională, din care cauză își pot conserva virulența ani întregi.

Cele mai deseori tetanosul survine în urma unei răniri, când rana se murdărește cu pământ, în urma rănirilor la degete sau la picioare cu așchii prăfuite sau cuie ruginite. Deseori survine la bicicliștii, care cad și se rănesc la mâni și la genunchi. În timp de războiu în urma rănirilor, atunci când nu se iau măsurile preventive.

Uneori se observă tetanos la copii nou-născuți și la lehuze, din cauză că sunt moașe empirice care lucrează murdar, infectând pe noul născut și pe mama, infecția producându-se prin buric la copil și prin uter (mitră) la mamă.

Semnele boalei. După o perioadă de incubație, care durează dela 4—11 zile, cu atât mai scurtă cu cât rana este mai aproape de centrul nervoși, tetanosul se anunță prin dureri nevralgice la nivelul ranei, prin greutatea scoboririi maxilarului (fâlcei) inferior, prin înțepeniarea cefei și greutate la înghițire.

Cu timpul, maxilarele sunt așa de strânse în atitudinea numită trismus, că și forțat abia le putem desface și cu prețul unor dureri mari. Toți mușchii feții sunt contractați, așa că figura ia un aspect de răs sardonice.

Mai târziu mușchii spatelui se 'nțepenesc, încât bolnavul stă culcat pe spate în extenzie forțată, atitudine numită opisthotonos. Alteori bolnavul rămâne înțepenit cu capul aplecat spre piept, genunchii îndoiți spre pânțele în atitudinea numită emprosthotonos. Alteori corpul se îndoește într'o parte în atitudinea pleurosthotonos.

Cea mai mică excitare a pielii sau a mușchilor produce o exagerare a stărilor de mai sus și bolnavul poate muri în urma unui astfel de acces.

În tetanosul acut [sau supra-acut temperatura se urcă până la 42° și 44°. În formele subacute temperatura este de 38°—39°.

Tetanosul este o boală de cele mai multeori mortală, în formele supra-acute bolnavul putând să moară în câteva zile. Nou-născuții atinși de această boală mor în 48 ore.

Formele cronice, subacute, mai ușoare au șansele să se vindece.

Cele mai deseori moartea la bolnavii de tetanos se produce prin asfixie, din cauza contracturii tuturor mușchilor respiratorii.

Tratamentul și combaterea tetanosului se inspiră din principiile imunizante ale serului sangvin antitetanic și cele ale antisepsiei. Se va desinfecta deci rana prin antisepticele cunoscute

Continuare în pagina 5-a

TETANOSUL

Continuare din pag. 3-a

(apă oxigenată etc.). Se va așeza bolnavul într-o cameră întunecoasă, liniștită. Contra durerilor și contracturilor se vor da calmante, antispasmodice și hipnotice.

Tratamentul de bază însă este administrarea anatoxinei tetanice și serului antitetanic, care se va inocula și pe cale intrarachidiană (prin șira spinării).

Ca măsură preventivă vom injecta ser antitetanic tuturor celor cu răni suspecte de infecție tetanică, această injecție făcându-se imediat după rănire.

Astăzi se fac vaccinări cu anatoxina tetanică pentru a imuniza organismul contra infecției tetanice. Această imunitate nu durează însă decât un an, așa că după acest interval vaccinăm din nou.

Aici mai mult decât în orice alt caz se aplică principiul că e mai ușor să previi, decât să tratezi o boală, știut fiind că tetanosul se poate preveni prin injecții de ser antitetanic sau anatoxină tetanică, e foarte greu însă să-l vindecăm atunci când s'a declarat, pentru că după cum am amintit tetanosul este mai totdeauna o boală mortală.

Vom da deci cuvenită atenție și îngrijire rănilor, având mereu prezent în amintire pericolul ce ne pândeste în caz că rana a fost infectată cu microbul tetanosului.

Eveniment muzical

În cursul acestei săptămâni, Brașovul s'a bucurat de un excepțional eveniment muzical, organizat de Institutul de Cultură Italiană. În Sala Redoute, la 27 Octomvrie 1941, a avut loc concertul marelui violoncelist Arturo Bonucci; la pian, Maestrul Filionescu.

În program:

Partea I. *Sammartini*: Grave e giga; *Frescobaldi*: Toccata; *Vivaldi*: Adagio; *Valentini*: Allegro vivace; *Boccherini*: Adagio affetuoso e giga.

Partea II. *Beethoven*: Sonata III-a în la major.

Partea III. *Guerrini*: Leggenda; *Casella*: Bourrée; *Schumann*: Cântecul serii; *Alfano*: dans roman; *Chopin*: Nocturna în do minor; *Paganini*: Capriciu.

A impresionat dintru'nceput strălucirea tehnice și interpretării în Giga Sammartini, Tocata de Frescobaldi și Adagio affetuoso de Boccherini.

În partea III-a a programului, nocturna în do minor a lui Chopin a fost subliniată printr'un nesfârșit ropot de aplauze; maestrul Bonucci a executat-o a doua oară.

A fost strălucit, apoi, Capriciul de Paganini.

În fața manifestărilor de entuziasm ale asistenței, maestrul Bonucci a executat trei bucăți de concert în afara programului. Dintre ele un capriciu, — pe care îl bănuim a fi o compoziție proprie a maestrului Bonucci, — a fost o revelație de scripitoare efecte sonore și de desăvârșire tehnică.

Maestrul Arturo Bonucci ne-a dăruit o seară care nu va putea fi uitată.

PLANUL LOTERIEI 26-^A PE CLASE

„VICTORIA DELA RĂSĂRIT”
29 Noemvrie 1941 — 29 Martie 1942

80.000 Lozuri 34.000 Câștiguri și 5 Premii suplimentare
întregi sau divizibile: 4 a Lei 1.000.000 (clasele 1-4) și 1 a Lei 5.000.000 (clasa 5)

CLASA ÎNTĂIA	CLASA DOUA	CLASA CINCI	
Tragera: 29 și 30 Noemvrie 1941 In cel mai fericit caz se câștigă Lei 2.000.000 Un PREMIU întreg sau divizibil de Lei Câștiguri Lei 1 1.000.000 1 500.000 1 250.000 2 100.000 200.000 3 80.000 240.000 4 60.000 240.000 8 40.000 320.000 12 30.000 360.000 18 20.000 360.000 50 10.000 500.000 100 5.000 500.000 200 4.000 800.000 400 3.000 1.200.000 2200 2.000 4.400.000 3000 Câșt. Lei 11.570.000	Tragera: 21 și 22 Decemvrie 1941 In cel mai fericit caz se câștigă Lei 2.000.000 Un PREMIU întreg sau divizibil de Lei Câștiguri Lei 1 1.000.000 1 600.000 1 300.000 2 100.000 200.000 3 80.000 240.000 4 60.000 240.000 8 40.000 320.000 12 30.000 360.000 18 20.000 360.000 50 10.000 500.000 100 6.000 600.000 200 5.000 1.000.000 400 4.000 1.600.000 2200 3.000 6.600.000 3000 Câșt. Lei 14.920.000	Tragera în: 8-9-10, 12-13-14, 16-17-18, 20-21-22, 24-25-26 și 29 Martie 1942 IN CEL MAI FERICIT CAZ SE CÂȘTIGĂ LEI 10.000.000 Un PREMIU întreg sau divizibil de Lei Câștiguri Lei 5.000.000 5.000.000 2.000.000 1 1.000.000 2.000.000 2 500.000 2.000.000 4 200.000 2.400.000 12 100.000 3.000.000 30 60.000 3.000.000 50 50.000 3.000.000 80 40.000 3.200.000 160 25.000 4.000.000 250 20.000 5.000.000 350 15.000 5.250.000 1000 10.000 10.000.000 2000 6.000 12.000.000 18000 5.000 90.000.000 22000 (Câștiguri) Lei 156.850.000	
CLASA TREIA	CLASA PATRA		
Tragera: 21 și 22 Ianuarie 1942 In cel mai fericit caz se câștigă Lei 2.000.000 Un PREMIU întreg sau divizibil de Lei Câștiguri Lei 1 1.000.000 1 700.000 1 350.000 2 100.000 200.000 3 80.000 240.000 4 60.000 240.000 8 40.000 320.000 12 30.000 360.000 18 20.000 360.000 50 10.000 500.000 100 7.000 700.000 200 6.000 1.200.000 400 5.000 2.000.000 2200 4.000 8.800.000 3000 Câșt. Lei 17.970.000	Tragera: 15 și 16 Februarie 1942 In cel mai fericit caz se câștigă Lei 2.000.000 Un PREMIU întreg sau divizibil de Lei Câștiguri Lei 1 1.000.000 1 800.000 1 400.000 2 100.000 200.000 3 80.000 240.000 4 60.000 240.000 8 40.000 320.000 12 30.000 360.000 18 20.000 360.000 50 10.000 500.000 100 8.000 800.000 200 7.000 1.400.000 400 6.000 2.400.000 2200 5.000 11.000.000 3000 Câșt. Lei 21.020.000		
TOTALUL CÂȘTIGURILOR LEI 222.630.000			
Statul garantează prin lege secretul jocului și plata câștigurilor		Intrați în joc imediat la CLASA 1-a pentru a participa la acest nou ciclu de milioane	
		Câștigurile se plătesc jucătorilor fără nici un fel de reținere	

INFORMAȚIUNI

In atențiunea abonaților

Implinindu-se șase luni de la reorganizarea și trimiterea regulată a gazetei, rugăm pe abonații, care sunt încă în restanță, să ne trimită costul abonamentului.

Abonații din Brașov sunt rugați a trece pe la administrație fiindu-ne personalul de serviciu mobilizat și neputându-i încasa la domiciliu.

Deschiderea Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale

Academia „Regele Mihai I” din Cluj — provizor la Brașov — își deschide cu solemnitatea obișnuită al doilea an de muncă Duminecă, 2 Nov. 1941 orele 11.30 în sala Camerei de Comerț și Industrie.

După oficierea serviciului religios, va urma cuvântarea Rectorului. La solemnitate sunt invitați reprezentanții autorităților și instituțiilor culturale.

Elevii școlilor noastre secundare printre răniți

O frumoasă datorință cetățenească îndeplinesc școlile secundare din oraș, care aproape zi de zi trimit grupuri de elevi pe la paturile răniților, procurându-le clipe de recreare și învelselire.

Joi după masă, 29 I. c., o echipă de elevi de la liceul comercial „A. Bărbănteanu” și cel teoretic „I. Meșota” sub conducerea d-lui director *Dragoș Navrea*, au cercetat spitalul din Bran, iar Vineri (31 I. c.) spitalul No. 161, cu program de muzică, recitări și o scurtă conferință despre poezia lui Oct. Goga.

Șezătoarea grupului de scriitori dela revista „Claviaturi”

Duminecă la orele 10.30 se va ține în sala „Astra” șezătoarea scriitorilor grupați în jurul rev. *Claviaturi*. Vor fi câteva clipe de înălțare sufletească pură și idealistă. Va participa și va citi din opera sa și distinsul romancier *Ionel Teodorianu*, al cărui scris au avut ocazie să-l savureze cititorii noștri în minunatul foileton „Deșteaptă-te Române” apărut în No. 70 al Gazetei noastre.

Stăruim asupra acestui foileton căci este încheierea ultimului roman al d-lui I. Teodorianu (Vol. II. din *Tudor Ceaur Alcaz*).

Dumineca următoare, 9 Nov. a. c. orele 10 dim. va avea loc solemnitatea deschiderii noului an premilitar la sediul Inspectoratului P. P. Municipal Brașov la Poligonul de tragere pe Promenada de sub Tâmpa.

Preschimbarea monetelor de metal

Monetele de 1 și 2 lei — albe — nu mai au valoare circulatorie începând cu ziua de 1 Nov. Preschimbarea celor rămase nu se mai poate face. Percepțiile fiscale, administrațiile financiare le primesc în impozit.

Cele de 250 Lei, cu efigia fostului Rege Carol II. rămân în circulație până la 31 Dec. 1941. Preschimbarea lor se poate face la administrațiile de încasări și plăți și la percepțiile fiscale.

Citiți Gazeta Transilvaniei

Primăria Municipiului Brașov

Serv. financiar
Bir. Aproviz.

Nr. ad. 27.383—1941

AVIZ

Pe baza unui contract de furnitură încheiat cu un furnizor din Timișoara, în fiecare Sâmbătă și Duminecă se va vinde carne de porc cu grăsimi.

Rația de carne este liberă, iar slămina crudă, osânza și grăsimile la măcelar, cât și slămina și untura topită la mezeleri, nu se va vinde decât în rații de 250 gr. de persoană și numai pe baza cartelei de carne, detașându-se bonul Nr. 1.

De oarece calculul rației s'a făcut pe întreaga cantitate de 1.500 porci ce vor fi furnizați în cursul unei luni și jumătate, desigur că rândul fiecărui cetățean va veni în acest interval de timp în mod cert.

Nimeni deci nu va primi pentru a doua oară grăsimi, decât după ce toată lumea a fost satisfăcută din acest transport.

De oarece carnea sau untura se distribuie numai aproximativ după persoanele înscrise la măcelari, acei ce nu au fost satisfăcuți la măcelarul lor, pot trece și la alt măcelar sau mezelar, pentru a fi serviți cu carne sau untură.

Brașov, la 30 Oct. 1941.

p. Primar:
Dr. Sever Pop.

Șeful Serv. Financ.
și al Bir. Aprov.
A. Precup.

Farmacii de serviciu

În timpul dela 1—8 Noemvrie la amiazi, noaptea și Dumineca sunt de serviciu: farmacia Eug. Neustädter, la „Ingerul Păzitor”, piața libertății No. 5 și farmacia lui Albert Eirhorn, la „turnu negru” Blumăna, Calea Victoriei Nr. 39.

Tipografia „ASTRA”
BRAȘOV

caută

Doi ucenici români

Informațiuni la Biroul
Tipografiei, Brașov Str.
Lungă Nr. 1. (Curtea Ci-
nematografului „Astra”.

CRONICA RAZBOIULUI

de **Mardare Mateescu**

Cuvântarea unui „voluntar“

Posturile noastre de radiodifuziune, ne-au transmis cuvântul plin de aspră semnificație al profesorului universitar **Gheorghe I. Brătianu**, reîntors recent de pe front. „voluntar“ neobosit, care a fost distins de Führerul Germaniei cu Ordinul „Crucea de Fier“. A ținut să ne arate ceea ce a simțit el, ca profund cunoscător al istoriei, în calitatea de ostaș pe frontul Neamului și al Crucii; ce simt camarazii săi care continuă să răzbată prin foc și apă către împlinirea destinului nostru național și ce trebuie să simtă toți ceilalți rămași la vetre, atunci când Țara își croește o nouă parte către limanurile consolidării Națiunii și către gloria nemuritoare a istoriei.

D. prof. **Gh. I. Brătianu**, ne-a vorbit de Regele Intregitor, care împlinind granițele noastre din miez-noapte și apus, și nu a uitat să ne repete despre rosturile noastre în răsărit. D-sa ne-a învățat să apreciem sub un nou unghiu de lumină epoca petrecută de România sub semnul războiului trecut. România apare astfel nu numai ca un stat conștient de forțele sale, care a voit și a reușit să-și vadă provinciile înstrăinate reunite în strămoșescul ogor unitar național, ea apare și ca un stat perfect convins de originea lui nobilă și civilizatorie, cu privirea ațintită către pericolele de moarte ce amenințau dinspre stepele eurasiatice, gata a le înfrunta și mai ales gata a fi ca și în trecut furtunos în slujba culturii și în slujba lui Hristos Dumnezeu.

România, întregită așa cum a creat-o Marele Rege, n'a trebuit să aibă soarta celor două decenii politicianiste. N'a trebuit, dar le-a trăit; n'a trebuit, dar a pățimit. Un motiv în plus pentru poporul nostru, ca să cunoască voia Domnului, care atunci când împlinirea se abătea mai grea asupra căminelor și umerilor noștri, ne-a abătut din calea pieirei.

România care părea sortită celei mai tragice soarte, a renăscut din propria ei cenușă sub îndrumarea înțeleptului Conducător și a reluat șirul vitejiilor desprinse din vechile cronici. Ștefan Voievod, apărătorul credinței lui Hristos, a reînviat în sutele de mii de suflete tinere românești care împing tot mai departe de bătrânul continent barbaria păgânismului și a întinericului. Iar modul cum îndeplinesc această misiune e numai spre mândria noastră a tuturor.

D. prof. **Gh. I. Brătianu**, este un mare îndreptățit a vorbi despre eroismul și sufletul ostașului român și pentru acest motiv, aprecierile d-sale au fost ascultate cu atențiune, primite cu încredere și mai ales, apreciate la justă valoare.

Micul curs de istorie pe care d-sa l-a făcut auditorului român de acasă și de pe front, ne-a tonificat nădejile și a dat impulsuri noi elementului creator românesc, pentru că am apreciat în cele spuse de d-sa atât curajul ostașului, cât și lipsa de reticențe a omului de știință. D-sa ne-a făcut mai ales să pricepem frământările Comandanților români și ideea care dinamizează faptele de arme ale fraților noștri care cuceresc laurii nemuririi în slujba celor mai frumoase năzuințe ale omenirii.

Deabia reîntors de pe câmpul de onoare, unde n'a asistat ca spectator și critic de ocazie, ci a participat cu fapta pentru a cunoaște în adâncime raționamentul și reacțiunea luptătorului, d. prof. **Gheorghe Brătianu** ne-a vorbit, nu ca un entuziast îmbătat de evenimente, ci ca un cuceritor care a deslegat cheia unei ecuații și o explică apoi cu calmul omului de știință. Profesorul universitar și bunul cunoscător al vieții noastre sociale și politice a ținut să ne lămurească mai ales pe noi, cei care muncim aici spre a mări siguranța frontului os-

tășesc că sudura dintre națiune și îndrumătorii ei se realizează vizibil și sigur pentru cimentarea temelilor de viitor.

Ostașii noștri luptă cu tărie — ne-a spus d. Brătianu — pentru că în sângele lor sălășluiesc năzuințele arcașilor lui Ștefan, Mihai și Ioan Vodă cel

Cumplit. Ostașii noștri luptă cu bravură, pentru că ei au în față imaginea eroilor din trecutul războiu și a nenorocirilor pe care le-am suferit până deunăzi. Ostașii noștri luptă cu încredere în victoria finală, pentru că ei aud mereu cuvintele Regelui Intregitor Mihai I, cuvinte de indemn în luptă și de nădejde în dreptatea românească.

FRONTUL DIN RĂSĂRIT

Operațiile militare din ultima săptămână pe frontul din Răsărit sunt marcate de haosul complet care domnește în rândul dispozitivelor bolșevice — dacă se mai poate vorbi de un dispozitiv al trupelor roșii.

Rezistența Crimeei, care trebuia să devină un punct greu pentru armatele aliate, se arată și ea la aceeași valoare ca și celelalte fapte de arme rusești. În Crimeea, forțele germane continuă fără răgaz urmărirea forțelor inamice bătute, iar rezistența locală a ariergărzii sovietice a fost ruptă. Capturări de oameni și tunuri, în aceleași proporții specifice mijloacelor de încercuire germane.

Crimeea, pe care bolșevicii în urma experiențelor făcute cu ocazia luptelor împotriva lui Wranghel, au căutat să o transforme într-o fortăreață inexpugnabilă, se deschide acum în fața armatelor victorioase și cucerirea ei definitivă, care va însemna totodată o masivă înscăunare a forțelor germane pe litoralul Mării Negre, nu mai poate întârzia.

Pe frontul Leningradului, sunt foarte slabe licăriri de energie din partea Rușilor, ceea ce permite trupelor germane și finlandeze să strângă cercul de oțel în jurul puternicei cetăți a Sfântului Petru,

După discursul d-lui Roosevelt

S'ar fi putut crede, că după discursul d-lui Roosevelt, poporul american își va schimba felul de a vedea. Dar acest discurs nu a făcut altceva, decât să contribuie la atmosfera de neîncredere față de modul cum sunt redade de cealaltă parte a Oceanului Atlantic evenimentele istorice de față. Dacă mai adăogăm și cuvintele de repudiere ale d-lui Cordell Hull, ministrul de externe al Statelor Unite,

cutropită vremelnic de Anticrist. Incercările de spargere a frontului, i-a costat pe Ruși nenumărați morți și răniți, absolut fără nici un folos.

Tot deasemeni, odată cu cucerirea largului spațiu în Bazinul Donețului și cu puternica presiune germană din regiunea Tula-Orel, soarta Moscovei poate fi prevăzută cu toată certitudinea.

Ajutorul, proverbialul ajutor englez, întârzie acum, așa cum a întârziat și altădată. În privința aceasta, este foarte semnificativ comunicatul oficial german, în care se arată cu date certe că spațiul aerian sovietic se află în întregime sub stăpânirea mașinilor Reichului.

Cu privire la situația frontului sovietic, se poate observa o mare enervare în America. Astfel știrile sosite la New-York, prin corespondentul ziarului „New-York Post“, despre numeroasele cazuri de desertări în masă, acte de lașitate, sabotajii și trădări, n'au avut de loc darul să amelioreze impresiile dezolante ale populației. Nici chiar asigurările rusești, că vor stabili o linie de apărare în Urali nu mai sunt ținute în seamă. Procesul de clarificare al opiniei publice americane este în plină desfășurare.

ne putem da seama, că acest discurs, în loc să faciliteze intențiunile președintelui, a contribuit din contră la creierea de noi dificultăți.

Nu mai insistăm asupra reacțiunii din Europa, pe marginea acestei cuvântări, deoarece bătrânul nostru continent trăind în mijlocul evenimentelor principale, își poate formula singur criteriile de judecată, pe bază de indicii reale, nemistificate.

Frontul din Africa și de pe Canalul Mânecii

Pe frontul din Africa, atât trupele italiene, cât și cele germane, țin să demonstreze Albionului că acționează pentru o partidă pierdută. Astfel, avioanele de luptă germane, au atacat marele aeroport dela Marsa Matruh, recent reorganizat de Englezi și au bombardat din plin Delta Nilului cu instalațiile sale defensive, pe care Englezii voiau să le socotească „absolut inexpugnabile“. Lucrările portuare din Delta Nilului au suferit foarte însemnate deteriorări, care

le vor face multă vreme inutilizabile. Avioane izolate britanice, au aruncat bombe deasupra litoralului de Nord al Germaniei, fără a pricinui vreun pagubă. Avioanele germane au făcut la rândul lor raiduri deasupra orașelor englezești, care chiar după comunicatele engleze au avut urmări grave. Cu acest prilej, escadra de vânătoare în frunte cu colonelul Galland a reputat a 90-a și a 91-a victorie.

Cine seamănă vânt...

După cum se poate vedea, ultima săptămână de războiu este tot atât de puțin favorabilă pentru dușmanii axei, ca și cele trecute. Pentru a mai da impresia unei rezistențe organizate, An-

glia a făcut să fie radio-difuzat un apel către Soviete, în care le cere acestora să părăsească Bazinul Donețului, pentru a-și economisi forțele. Englezii ar voi să mai convingă lumea, că iminenta

cucerire a Bazinului Doneț de către trupele germane s'ar face în urma unei manevre „voite“ a Rușilor, când în realitate rezistența lor, mai ales în acest sector, e aproape de sfârșit.

Anglia nu vrea să recunoască rolul ei de semănător al vântului, care mai apoi culege furtună. Trebuie să vină câte o indiscreție a crainicilor dela radio, ca să ne arate că leul britanic e grav rănit, cum este știrea care ne spune că *nenumărate mari unități navale britanice scufundate nu au fost date publicității.*

Accentuarea tensiunii în raporturile germano-americane

Eforturile guvernamentale de a întreține atmosfera pericolului iminent pentru America, trebuia să ducă la o accentuare a tensiunii dintre Statele Unite și Germania. Ultima campanie a ziarelor americane cu privire la înarmările imperiului Japonez, au produs la Berlin din nou o adâncă impresie despre intențiunile belicoase ale Washingtonului și străduințele Casei Albe de a deslănțui ireparabilul. Pentru Berlin, rămâne de neînțeles, de ce provocările anglo-saxone n'ar avea drept urmare reacțiune din partea Japoniei. Imperiul japonez, care are în vedere interesele sale și năzuințele de afirmare în Extremul Orient, nu poate într-o vreme de înarmări neîntrerupte, să stea ca simplu privitor.

România și noua bază spirituală a Europei

Intre faptele săptămânei expirate, merită a fi menționat pentru importanța sa, interviewul acordat de d-l prof. Mihail Antonescu, președinte de consiliu interim, redactorului ziarului „Slovac“.

Noua Europă, a spus d-sa, va trebui să se așeze pe o bază spirituală unitară. Deasemeni va trebui să înjghebeze un sistem economic prin care prăbușindu-se nenumăratele bariere vamale să se poată da statului tehnic de mâne toate posibilitățile tehnice ale civilizației de azi.

Vieța statelor mici nu poate să fie stinsă, pentru că natura nu creiază nici oameni, nici popoare, în serie, ci ceea ce zidește natura este înțelept și durabil. Particularismele naționale, indiferent de întinderea lor teritorială, vor întreține corpul viu al noii Europe.

Românii și Slovaci au suferit împreună dealungul veacurilor. Am convingerea că prietenia poporului slovac este o temelie sigură pentru unitatea spirituală în această regiune, care se va integra în lumea nouă, plină de credință și de fapte.

Urez poporului slovac să-și poarte cu mândrie destinul, prin luptă și onoare, așa cum l-a purtat de-a-lungul veacurilor și să contribuie prin leala lui credință la zidirea noii Europe și la întemeierea unei noi ordine în Sud-Est. Fiindcă Sud-Estul va trebui și el să se întemeieze organic pe biologia și puterile de viață națională, nu pe ficțiuni sau titluri desvete.

Redactor responsabil
ION BOZDOG